

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Černovice u Tábora, okres Pelhřimov

Bělohrobského 367, 394 94 Černovice u Tábora

Identifikátor školy: 600 061 337 IZO: 107 721 414

Zřizovatel: Městský úřad, Mariánské náměstí, 394 94 Černovice u Tábora

Školský úřad Pelhřimov, Pražská 127, 393 01 Pelhřimov

Termín konání komplexní inspekce: 7., 10., 11., 13. a 14. květen 1999

Čj.	112 175/99-11038
Signatura	kk3cs102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání v jazykové oblasti

Týdenní hodinová dotace předmětu český jazyk odpovídá ve všech třídách schválenému učebnímu plánu. U cizích jazyků byly shledány nedostatky v hodinové dotaci povinné výuky jednotlivých žáků, kteří byli při přestupu z jiných škol zařazeni do třídy, kde se jazyku, kterému se doposud učili, nevyučuje.

Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám vzdělávacího programu. Mezi jednotlivými ročníky základní školy je zajištěna jeho návaznost. Výukové cíle pro jednotlivé vyučovací hodiny byly v hospitovaných hodinách voleny v souladu se vzdělávacím standardem. Ohled na aktuální složení žáků ve třídě, především na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, byl méně zřejmý.

Pro rozvíjení individuálních zájmů žáků v jazykové oblasti pracuje na druhém stupni kroužek českého jazyka, jsou zřízeny dva kroužky konverzace v anglickém jazyce a od sedmého do devátého ročníku je jako volitelný předmět zařazena povinná výuka předmětu seminář z českého jazyka.

Výuka českého jazyka na druhém stupni je plně zajištěna učiteli s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Na prvním stupni je tímto způsobem zajištěno 40 % vyučovaných hodin. Cizí jazyky jsou ve škole v celém rozsahu vyučovány učiteli s pouze pedagogickou způsobilostí. Méně příznivé personální podmínky se výraznějším způsobem nepromítají do kvality výuky.

Pro jazykovou výuku nejsou ve škole zřízeny odborné učebny. Třídy, ve kterých probíhá výuka cizích jazyků, jsou částečně vybaveny textovými a obrazovými materiály, které s výukou souvisejí, učitelé při výuce používají zvukové nahrávky, žáci mají k dispozici vhodné učebnice. Škola má dostatek česko-německých slovníků, které však nebyly při výuce uplatněny. Česko-anglickými slovníky škola dostatečně vybavena není. Ve škole jsou pro výuku cizích jazyků k dispozici výukové počítačové programy, které nebyly při výuce použity.

Vybavení školy pro český jazyk má dobrou úroveň. Pomůcky pro výuku českého jazyka jsou většinou staršího data, některé jsou zastaralé a pro jejich technický stav často nepoužitelné. Žáci používají učebnice odpovídající vzdělávacímu programu. Žákovská knihovna je vybavena pro potřeby školní četby i individuálních výpůjček. Nové tituly jsou pořizovány v nižším počtu.

Příznivé podmínky vzdělávání v českém jazyce jsou ve škole vytvářeny častým dělením tříd s vysokými počty žáků, ve kterých jsou integrováni žáci se specifickými vývojovými poruchami učení. Škola má dostatek vhodných prostor pro zajištění výuky v dělených třídách.

Psychohygienickým podmínkám učení nebyla ve sledovaných hodinách věnována výraznější pozornost. Činnosti relaxačního charakteru kompenzující psychickou zátěž byly zařazovány spíše v hodinách cizích jazyků.

Výuka ve sledovaných hodinách byla většinou účelně organizována a řízena se záměrem předat žákům k osvojení a utvrzení přiměřené množství informací a vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro úspěšné zvládnutí školních požadavků i pro praktické užití. Převažoval důraz na pamětné zvládnutí učiva.

Učení probíhalo především frontálními metodami, které respektovaly věkové zvláštnosti žáků, ale v nižším měřítku zohledňovaly vzdělávací potřeby žáků. Ve vyučovacích hodinách, ve kterých byly uplatněny činnosti žáků ve dvojicích, případně ve větších skupinách, bylo vytvořeno dostatek prostoru pro samostatné učení žáků. Využívány byly zejména učebnice, pracovní sešity a listy, zvukové nahrávky a doplňková četba. Žáci se neučili pracovat

samostatně s alternativními zdroji informací. V hodinách bylo většinou dostatek času na procvičení učiva, žáci byli vedeni k aplikaci učiva především v učebních situacích.

Účinnost výuky byla ve většině hodin oslabována nízkou úrovní motivace jak ve vstupní fázi, tak v průběhu výuky. Jen v malé míře byly při výuce navozovány situace uplatňující mezipředmětové vztahy a využívající zkušenosti žáků. Zadávané úkoly byly přiměřené obsahem i množstvím ve vztahu k obecně předpokládaným schopnostem žáků. Při jejich řešení učitelé poskytovali žákům pomoc, výsledky průběžně vyhodnocovali a nesprávné postupy žáků usměrňovali.

Zkoušení a opakování učiva bylo zaměřováno především na pamětné zvládnutí učiva. Výkony žáků byly hodnoceny objektivně a spravedlivě, převládalo slovní hodnocení s převažujícím důrazem na kladné stránky výkonu. Žáci byli vedeni k sebekontrolě, jejich schopnost sebehodnocení rozvíjena nebyla.

Výchovně vzdělávací činnost probíhala v naprosté většině hodin v podmínkách oboustranně akceptovaných pravidel vztahů mezi učiteli a žáky i žáky navzájem. Učitelé svým jednáním navozovali atmosféru důvěry a žáci většinou projevovali k výuce pozitivní vztah. Menší pozornost učitelů byla věnována osobnostnímu rozvoji žáků v oblasti komunikace při vyjadřování osobních postojů a názorů.

Získané vědomosti a dovednosti z jazykové oblasti prezentují žáci školy ve školních i okresních kolech soutěží vypisovaných MŠMT ČR.

Plánování a příprava na vyučování v jazykové oblasti mají dobrou úroveň. Podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace mají v jazykové oblasti dobrou úroveň.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v jazykové oblasti jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v oblasti matematiky

Týdenní hodinové dotace ve všech třídách i minimální hodinová dotace matematiky v šestém až devátém ročníku odpovídají schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu. Učivo zařazené do časových tematických plánů jednotlivých ročníků odpovídá platným učebním osnovám, s výjimkou druhého ročníku, kde nejsou do obsahu učiva zapracovány Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola schválené pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Vzdělávací cíle byly v hospitovaných hodinách voleny v souladu se vzdělávacím standardem, náplň učiva byla volena podle učebnic pro daný ročník.

Pro rozvíjení individuálních zájmů žáků v oblasti matematiky a počítačových technologií je pro žáky osmého a devátého ročníku zřízeno praktikum práce na počítači a od sedmého do devátého ročníku je jako volitelný předmět zařazena povinná výuka předmětu seminář z matematiky.

Matematiky je na druhém stupni plně vyučována učiteli s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Na prvním stupni je tímto způsobem zajištěna výuka ve 22 % vyučovaných hodin, 64 % hodin matematiky zde vyučují učitelé s odbornou způsobilostí pro výuku matematiky na druhém stupni základní školy.

Odborná učebna pro výuku matematiky není ve škole zřízena. Žákům jsou k dispozici ucelené řady učebnic a pracovních sešitů, které odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu. Na podporu výuky je škola vybavena matematickými počítačovými programy, jejich využitelnost je však vzhledem k současné vybavenosti školy počítači nižší. Ve vybavení školy

převažují starší pomůcky, jejichž stav zcela neodpovídá současným potřebám výuky.

V hodinách byly minimálně zohledňovány psychohygienické potřeby žáků, relaxační prvky byly v průběhu výuky zařazeny zcela výjimečně. Podnětnost učebního prostředí byla negativně ovlivňována starším, často poškozeným, žákovským nábytkem a celkově nižší estetickou úrovní některých tříd.

Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Nezbytné organizační pokyny byly jasné, věku a možnostem žáků přiměřené a srozumitelné. Zvolené metody a formy vyučování přispívaly především k zapamatování učiva a utvrzení vědomostí a dovedností. Málo bylo využíváno mezipředmětových vztahů a praktických zkušeností žáků. Ve výuce nebyl vyučujícími většinou vytvořen dostatečný prostor pro alternativní způsoby řešení úkolů.

Žákům byly často zadávány úkoly pro samostatnou práci. V některých hodinách bylo žákům umožněno pracovat ve dvojicích, větší prostor pro kooperativní aktivity žáků organizace výuky neumožňovala. Diferencované úkoly byly zadávány jen v menším počtu hodin, žákům ale bylo umožněno individuální pracovní tempo. Při řešení úkolů jim učitelé většinou poskytovali účinnou pomoc.

V hospitovaných hodinách nebyly využívány pomůcky a didaktická technika, v malé míře byla respektována zásada názornosti. Ve dvou hodinách byla zařazena práce žáků na počítačích. Vyučovací čas byl v hodinách efektivně využíván, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Ve výuce matematiky byly velmi málo aplikovány vstupní motivační metody. V obsahu učiva převažovalo zařazování činností rutinního charakteru s nízkým motivačním účinkem. V některých hodinách byly v průběhu výuky zařazeny úkoly vyžadující aplikaci osvojených poznatků a dovedností při řešení aktuálních úloh zaměřených na praktické zkušenosti žáků.

Opakování sledovalo zjištění na výchozích znalostích a dovednostech. Mělo zřejmou návaznost na obsah probíraného učiva. Učitelé si ověřovali pochopení zadávaných úkolů, upozorňovali na zásadní úskalí a žákům při řešení poskytovali pomoc. Při slovním hodnocení často vycházeli z rozboru chyb. Oceňovali snahu žáků a vedli je k sebekontrolě. Schopnost sebehodnocení a práce s chybou nebyla důsledněji rozvíjena.

Vzdělávání probíhalo ve všech hodinách matematiky v atmosféře pozitivních vztahů mezi učiteli a žáky, jejichž základem bylo respektování pravidel slušného jednání a vzájemné tolerance. V hodinách nebyly zjištěny případy nežádoucího chování žáků, komunikace mezi učiteli a žáky svědčila o vzájemné důvěře. Žáci projevovali k výuce převážně pozitivní vztah a snahu plnit dobře zadané úkoly. V malé míře vyučující vytvářeli prostor pro diskusi, formulování vlastních názorů a případnou argumentaci při jejich obhajobě.

Získané vědomosti a dovednosti z oblasti matematiky prezentují žáci školy ve školních i okresních kolech soutěží vypisovaných MŠMT ČR.

Plánování a příprava výuky mají dobrou úroveň. Podmínky výuky v oblasti matematiky jsou ještě vyhovující. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly v hodinách matematiky dobrou úroveň.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v oblasti matematiky jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v oblasti přírodovědní

Ve všech sledovaných hodinách byl obsah učiva v souladu s učebními osnovami a požadovanou časovou dotací schváleného učebního plánu. Při plánování výuky byla zajištěna návaznost na předcházející učivo jednotlivých ročníků. V menší míře byla pozornost při

přípravě výuky věnována systému rozvoje individuálních schopností žáků a přípravě forem a metod práce s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Základní škola nenabízí v oblasti přírodovědných předmětů žádné volitelné a nepovinné předměty.

Fyzika na druhém stupni a přírodopis v osmém a devátém ročníku základní školy jsou vyučovány učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Chemie je vyučována v osmém a devátém ročníku vyučující pouze s odbornou způsobilostí. Přírodopis v šestém a sedmém ročníku, přírodověda ve čtvrtém a prvouka ve druhém ročníku na prvním stupni jsou vyučovány učiteli bez odborné způsobilosti, prvouka ve třetí třídě je vyučována bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Učebny školy odpovídají psychohygienickým podmínkám pro výuku. Vybavení tříd školním nábytkem je strohé. Učební prostředí, zejména na druhém stupni základní školy, je málo podnětné. Převážně zastaralé učební pomůcky používané při výuce přírodovědných předmětů nejsou průběžně modernizovány. Pro oblast přírodovědní mají všichni žáci nové učebnice odpovídající potřebám vzdělávacího programu školy. Relaxaci žáků v průběhu výuky byla věnována minimální pozornost.

V naprosté většině vyučovacích hodin bylo pedagogy využíváno hlavně řízených frontálních činností ve spojení s tradiční stavbou vyučovací hodiny. Zařazovány byly úkoly podporující utvrzování dříve osvojeného učiva. Učení žáků probíhalo v podmínkách orientovaných na poznatkovou složku vzdělávání. V nižší míře bylo zaměřeno na rozvoj postojů, hodnotových orientací a rozvoj tvořivých aplikací. Nabídka alternativních postupů při řešení úloh byla sporadická.

Ve většině sledovaných hodin byly využity pro podporu učení názorné pomůcky, v jedné vyučovací hodině videonahrávka. Zohledňování individuálních schopností žáků, případně využití individuálních vzdělávacích programů pro integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebylo výrazně patrné. V minimálním počtu vyučovacích hodin byli žáci vedeni k sebehodnocení, hodnocení vyučujícím v závěru hodin nebylo využíváno. Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách bylo učivo v souladu se současným stavem teorie a praxe v daných oblastech a bylo věcně správně interpretováno.

Při výkladu učiva byla využívána zejména vstupní motivace, průběžná motivace byla zařazována především v hodinách přírodopisu a prvouky. Příklady z praxe s návazností na životní zkušenosti žáků byly ve všech sledovaných hodinách přírodovědných předmětů využity v nízké míře. Všichni vyučující prověřovali výchozí znalosti se zaměřením na probírané učivo. Jejich hodnocení výkonu žáka bylo objektivní, spravedlivé a pozitivní. Částečně byla individuálně oceňována snaha a pokrok.

Příznivý vliv na průběh vyučování měla komunikace založená na vzájemné důvěře vyučujících a žáků. Výsledkem byla snaha žáků plnit zadávané úkoly a jejich převážně pozitivní vztah k výuce. V menší míře byl vyučujícími vytvářen časový prostor pro diskusi a rozvíjení komunikativních schopností žáků.

Znalosti žáků v oblasti přírodovědní nejsou prezentovány v žádných soutěžích a olympiádách vyhlášených MŠMT ČR či jinými subjekty.

Podmínky pro výuku přírodovědných předmětů jsou z hlediska psychohygienického, odborné a pedagogické způsobilosti, plánování a přípravy výuky na dobré úrovni. Nedostatečné je zařazování individuální péče, kooperativního stylu učení, vytváření prostoru pro samostatné a aktivní učení. Dobrou úroveň má motivace a objektivní hodnocení žáků pedagogickými pracovníky. Jako dobrou lze také hodnotit úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v oblasti přírodovědní jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v oblasti společenskovední

Ve sledovaných předmětech odpovídalo členění učiva a časová dotace do jednotlivých ročníků učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu. Při plánování výuky nedocházelo k obsahové duplicitě a byla zajištěna kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky. Menší pozornost byla věnována výběru forem a metod práce s ohledem na intelektové a individuální schopnosti žáků jednotlivých tříd a práci s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Základní škola nenabízí v oblasti společenskovedních předmětů žádné volitelné a nepovinné předměty.

Na prvním stupni základní školy je učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučováno pouze prvouce v prvním ročníku. Na druhém stupni je s odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučováno jen občanské výchově v šestém, osmém a devátém ročníku. Zeměpis a dějepis jsou v celém rozsahu učebního plánu vyučovány pedagogy bez odborné způsobilosti. Tento fakt nemá negativní vliv na kvalitu výuky.

Žáci školy jsou, mimo učební předmět zeměpis v sedmém ročníku a občanská výuka v osmém ročníku, vybaveni učebnicemi odpovídajícími realizovanému vzdělávacímu programu.

Výuka převážně probíhala ve třídách, jejichž prostory, kromě vybavení školním nábytkem, odpovídaly psychohygienickým zásadám. Přesto, že základní škola nedodrжуje ustanovení o délce přestávek, bylo v průběhu výuky minimum času věnováno relaxaci žáků. Z hlediska potřeb výuky bylo učební prostředí málo podnětné. Učební pomůcky používané při výuce společenskovedních předmětů nejsou průběžně modernizovány. Další studijní materiály pro práci žáků zabezpečují vyučující převážně z vlastních zdrojů. Dvě ze sledovaných hodin byly vyučovány v pracovní výpočetní technice, která je kvalitně vybavena softwarovým programovým vybavením. Ve sledovaných hodinách nebylo zařazení výpočetní techniky účelné.

Nezbytné organizační pokyny při výuce byly žákům sdělovány jasně a srozumitelně. Nové poznatky a informace, jejichž výběr a množství byl přiměřený věkovým zvláštnostem žáků, byly převážně předávány formou frontálních, slovních metod ve všech fázích vyučovacího procesu. Rozvíjeny byly hlavně techniky podporující zapamatování učiva. Podmínky pro vytváření vědomostí s využitím individuálních nebo skupinových aktivit byly vytvářeny v občanské výuce. V jedné vyučovací hodině dějepisu bylo účelně využito videonahrávky a následně byl vytvořen prostor pro samostatné učení. V žádné ze sledovaných hodin nebylo patrné, že by vyučující pracovali s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování na základě individuálních vzdělávacích programů. Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách bylo učivo v souladu se současným stavem teorie a praxe v daných oblastech a bylo věcně správně interpretováno.

Při výkladu nového učiva bylo využíváno vstupních motivačních metod a v občanské výchově aktualizace učiva. V hodinách občanské výchovy bylo uváděno velké množství příkladů z praxe a byly využívány životní zkušenosti žáků. Všichni vyučující společenskovedních předmětů prověřovali výchozí znalosti žáků v návaznosti na probírané učivo. Jejich hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, spravedlivé a převážně pozitivně zaměřené. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc. V důsledku uplatňovaných forem a metod výuky nebyli žáci vedeni k sebehodnocení, které také nebylo využíváno v závěrech sledovaných hodin.

Výchovně vzdělávací činnost v jednotlivých vyučovacích hodinách probíhala na základě budování pozitivních vztahů ve směru učitel - žák. Vyučující pozitivně ovlivňovali komunikační vztahy mezi učiteli a žáky a žáky navzájem, připouštěli různost názorů. Výsledkem těchto vztahů byla snaha žáků plnit úkoly zadávané jednotlivými vyučujícími a

převážně pozitivní vztah žáků k výuce. V menší míře byl vyučujícími vytvářen časový prostor pro diskusi a rozvoj komunikativních schopností.

Znalosti žáků v oblasti společenskovední nejsou prezentovány v žádných soutěžích a olympiádách vyhlášených MŠMT ČR či jinými subjekty.

Podmínky pro výuku společenskovedních předmětů jsou z psychohygienických hledisek dobré, z hlediska personálního zabezpečení výuky ještě vyhovující. Plánování a příprava výuky jsou dobré. Do výuky jsou nedostatečně zařazovány metody práce rozvíjející podíl žáků na vytváření vyučovacího procesu s ohledem na individuální tempo, kooperativní styl učení, vytváření prostoru pro samostatné a aktivní učení. Dobrou úroveň má motivace. Práce žáků je pedagogickými pracovníky objektivně hodnocena. Jako dobrou lze také hodnotit úroveň komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v oblasti společenskovední jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v oblasti estetickovýchovné

Ve sledovaných předmětech odpovídalo členění učiva i časová dotace učebního plánu vzdělávacímu programu. Při plánování výuky nedocházelo k obsahové duplicitě a byla zajištěna kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky. Škola nenabízí v oblasti estetickovýchovné žádné volitelné a nepovinné předměty. Žáci rozvíjejí svoje individuální schopnosti v jednom zájmovém útvaru.

Pro výuku hudební výchovy má většina učitelů pouze pedagogickou způsobilost. Výuka hudební výchovy probíhala v prostorné a účelně vybavené učebně. Výtvarná výchova je ve škole vyučována převážně učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro výuku výtvarné výchovy není ve škole zřízena odborná učebna.

Učební pomůcky používané v estetickovýchovných předmětech jsou na vyhovující úrovni, jsou v minimální míře modernizovány a umožňují plnit vzdělávací program. Při výuce hudební výchovy byla využita didaktická technika.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků. V některých vyučovacích hodinách výtvarné výchovy nebyl jasný systém vytváření a získávání předpokladů pro komplexnější dovednosti. Mimo dvou hodin výtvarné výchovy byly žákům podávány jasné a srozumitelné pokyny.

Při výuce byly využívány slovní, názorné i praktické metody. Dostatečně byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků, menší prostor byl vytvářen pro rozvoj tvořivosti a fantazie. Vyučující nevytvářeli podmínky pro alternativní způsoby řešení úkolů. Během sledovaných hodin byly aktuálně zařazovány relaxační prvky.

Ve všech sledovaných hodinách bylo učivo interpretováno věcně správně.

V průběhu výuky bylo velmi často využíváno mezipředmětových vztahů a občas byly uváděny příklady z praxe. Při výuce sledovaných předmětů bylo využíváno průběžného pozitivního hodnocení. V závěru hodin bylo prováděno hodnocení výkonu žáků, které neobsahovalo analýzu chyb.

Komunikace byla většinou založena na vzájemné důvěře mezi učiteli a žáky. Prostor pro diskusi byl ve sledovaných hodinách vytvářen výjimečně. Žáci většinou projevovali pozitivní vztah k výuce.

Získané dovednosti prezentují žáci školy na pravidelných veřejných kulturních vystoupeních.

Při výuce estetickovýchovných předmětů základní škola zajišťuje plnění učebních plánů a učebních osnov. Personální zabezpečení výuky a psychohygienické podmínky jsou dobré. Materiálně technické vybavení je vyhovující. Plánování a příprava výuky jsou na dobré úrovni. Zvolené metody a formy výuky umožňovaly vytváření potřebných dovedností a vědomostí žáků. V menší míře je zohledňován estetický a tvůrčí prožitek jednotlivých žáků.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v estetickovýchovné oblasti jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu

Ve sledovaných předmětech, s výjimkou praktických činností, odpovídalo členění učiva a časová dotace jednotlivých ročníků učebního plánu schváleného učebního programu. Výuka praktických činností není zařazena v devátém ročníku. Při plánování výuky praktických činností, tělesné a rodinné výchovy byla zajištěna návaznost na předcházející učivo předchozích ročníků.

V oblasti předmětů zdravého životního stylu byla věnována velká pozornost při přípravě výuky aktuálnímu složení jednotlivých tříd ve smyslu individuálních schopností a dispozic žáků. Plánované cíle byly ve sledovaných hodinách vždy v souladu se zásadou spojení teorie a praxe. Základní škola nabízí v oblasti tělesné výchovy žákům aktivity v zájmových útvarech.

Předměty oblasti zdravého životního stylu jsou ve škole většinou vyučovány učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Hodin vyučované bez pedagogické a odborné způsobilosti nemají celkový negativní vliv na kvalitu vzdělávání.

Výuka tělesné výchovy byla realizována v prostorné a velmi kvalitně vybavené tělocvičně nebo na hřišti a v blízkém přírodním prostředí. Praktické činnosti a rodinná výchova probíhala v kmenových třídách, které byly pro účel těchto předmětů náležitě upraveny. Základní škola má pro potřebu výuky dobře vybavené dílny. Žáci měli k dispozici dostatečné množství tělovýchovného nářadí a náčiní, pracovního materiálu, odborné literatury i dvourozměrných pomůcek. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika.

S ohledem na krácení délky přestávek nezabezpečuje škola žákům dostatečný časový prostor pro přípravu na hodiny tělesné výchovy. V průběhu hodin sledovaných předmětů byly účelně zařazovány relaxační prvky.

Struktura hodin odpovídala věku a individuálním schopnostem žáků. Cíle vyučovacích hodin byly splněny. Žákům byly dávány přesné a jasné pokyny. V průběhu výuky bylo učiteli zdůrazněno, pro jakou komplexnější vědomost či dovednost si žáci vytvářejí předpoklady. V hodinách rodinné výchovy a praktických činností učitelé umožňovali žákům alternativní způsoby řešení úkolů a vedli je ke schopnosti aplikovat učivo. Na základě velmi dobré organizace výuky byl vytvářen dostatečný prostor pro skupinové a individuální aktivity žáků. Ve všech sledovaných hodinách bylo učivo interpretováno věcně správně.

Učitelé často využívali vstupních motivačních metod a aktualizovali učivo. V průběhu výuky bylo velmi často využíváno mezipředmětových vztahů a příkladů z praxe. Učitelé průběžně vyhodnocovali výsledky učení a při řešení úkolů poskytovali žákům pomoc. V závěru hodin tělesné výchovy a praktických činností bylo prováděno hodnocení i sebehodnocení výkonu žáků.

Během sledovaných hodin učitelé převážně respektovali a rozvíjeli osobnost žáka. Vytvářeli prostor pro diskusi a připouštěli různost názorů.

Žáci školy nereprezentují školu v žádných sportovních soutěžích. Jako členové dětských

zájmových a sportovních organizací se aktivně podílejí na předních umístěních jak v okresní, tak na regionální úrovni.

Při výuce předmětů oblasti zdravého životního stylu základní škola zajišťuje plnění učebních osnov. Stanovený učební plán je, mimo praktických činností, dodržen. Personální a psychohygienické podmínky jsou na dobré úrovni. Materiálně technické vybavení je velmi dobré. Na velmi dobré úrovni byly zvolené formy a metody výuky. Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce na základě provedené vnější evaluace jednotlivých oblastí vzdělávání hodnotí kvalitu vzdělávání jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní škola nemá jasně vypracovanou dlouhodobou koncepci. Roční plán vypracovaný ředitelem školy vychází z požadavků vzdělávacího programu Základní škola. Předložený materiál byl zpracován bez interní a externí analýzy. Nejsou v něm stanoveny jednotlivé priority a specifika školy včetně vymezení základních záměrů v jednotlivých oblastech výchovně vzdělávací činnosti. Roční plán nestanovuje osobní odpovědnost za splnění úkolů. Schválený učební plán je rozpracován tak, aby vyhovoval potřebám školy na základě jejich materiálních a personálních podmínek.

S celoroční strukturou práce ZŠ Černovice byl seznámen zřizovatel a vyjádřil s ní souhlas. Rodiče žáků školy byli na rodičovských schůzkách seznámeni s učebním plánem, nabídkou volitelných a nepovinných předmětů, zájmových kroužků.

Pracovníkům školy byla umožněna formou připomínkového řízení účast na stanovení strategických cílů jak v dlouhodobém, tak krátkodobém plánování. Podnětů a připomínek metodických složek a předmětových komisí není ve smyslu strategického plánování využíváno. Jejich připomínky jsou zohledňovány v procesu operativního plánování, jak ve výchovně vzdělávacím procesu, tak v činnosti organizační a částečně i materiální.

Předložená celoroční struktura práce neumožňuje plánovitý rozvoj. Vede k přirozené reprodukční strategii. Jejím důsledkem je operativní plánování. Chybí stanovení kontrolních kritérií, měřítek a standardů. Výběr volitelných předmětů nevyhovuje potřebám a zájmům žáků. Důsledkem opomenutí aktivního spolurozhodování pedagogických pracovníků v plánovacích činnostech je u některých z nich patrné neztotožnění se s plánovanými záměry školy zejména v oblasti materiálně technického vybavení.

Česká školní inspekce hodnotí plánování jako ještě vyhovující.

Organizování

Ředitel základní školy v právní subjektivitě nepředložil organizační řád školy, který by jasně určoval odpovědnost pracovníků školy za jednotlivé oblasti výchovně vzdělávací činnosti.

Kompetence jsou jasně delegovány na zástupkyni ředitele školy, hospodářku a výchovného poradce. Organizace vyučování žáků odpovídá, mimo stanovení délky přestávek, závazným právním předpisům. Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je vedena. Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná.

Jako poradních orgánů ředitele školy je využíváno pravidelných schůzek vedení školy a pedagogické rady, která řeší otázky jak výchovně vzdělávací, tak i otázky metodiky a didaktiky předmětů učebního plánu. Tato problematika je také řešena na provozních poradách. Částečně je využíváno i schůzek předmětových komisí, které s ohledem na krátkou dobu svého působení nemají zatím výraznější vliv na práci školy.

Pracovníci a žáci školy mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány jak úzkým osobním kontaktem, tak písemnou formou. Pro získávání informací je také využíváno softwarového vybavení počítačové učebny. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a účinně.

Prostřednictvím pravidelných celoškolních a třídních schůzek rodičů a písemnými záznamy jsou předávány informace zákonným zástupcům žáků. Rodiče mají umožněn stálý přístup do vyučovacích hodin. Základní škola pravidelně prezentuje svoji činnost na dvou veřejných vystoupeních. Pro veřejnost jsou žáky připraveny a vydávány dva dětské časopisy seznamující s prací školy.

Vedení školy je v kontaktu s ředitelem dětské ozdravovny, který zastupuje zákonné zástupce žáků po dobu pobytu dětí v tomto školském zařízení.

Ředitel základní školy dokladoval spolupráci se zřizovatelem zejména v oblasti materiálně technického zabezpečení školních budov, budování školního hřiště a údržby pozemků ponechaných ve správě školy.

Na základě propracovaného organizačního systému jsou informace potřebné pro zabezpečení výchovně vzdělávací práce školy jsou okamžitě předávány jak učitelům a žákům, tak jejich rodičům a zřizovateli školy. Zpětná vazba umožňuje řediteli školy pozitivně zasahovat do operativního plánování. Styl organizování má kladný vliv na řídicí činnost ředitele školy.

Česká školní inspekce hodnotí organizování jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení a motivování pracovníků ředitel školy opomíjí oblast strategického řízení a důsledně používá nástroje řízení operativního, které jsou při bezprostředním řešení otázek výchovně vzdělávací činnosti školy jako celek funkční, pružné a účinné. Stejných technik je využíváno při plánování a kontrole jednotlivých činností.

Při vedení pracovníků školy využívá ředitel základní školy styl centralistického řízení se zařazením prvků kooperativního řízení, zejména při podněcování tvůrčích přístupů. Je maximálně orientován na efektivitu práce školy a precizní chod jejího organizačního systému. Automaticky předpokládá motivovanost všech pracovníků. Motivy podřízených akceptuje tehdy, pokud zapadají do jeho plánu rozvoje školy.

Ředitel školy předložil kritéria pro hodnocení pracovníků školy, se kterými byli prokazatelným způsobem všichni seznámeni. Vypracovaný, na základě zjištěných výsledků

průběžně neinovovaný, systém morálního a hmotného stimulování pracovníků nepodporuje aktivitu všech pedagogů nutnou pro řešení současné problematiky školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zajištěno v rámci pedagogických rad a provozních porad především předáváním zkušeností z realizace vzdělávacího programu, práce s integrovanými žáky. Využíváno je nabídek SPC Černovice a akcí pořádaných Střediskem služby škole Pelhřimov. Nákupy nové odborné literatury jsou především zaměřeny na tituly z oblasti výpočetní techniky a problematiky žáků s vývojovými poruchami učení a chování. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům je zajištěna uvádějícími učiteli nebo osobními kontakty v učitelském sboru.

Při sebehodnocení výsledků školy se používají kontrolní mechanismy vypracované pedagogickými pracovníky školy a výsledky testů KALIBRO. Možnosti, poskytované procesem sebeevaluace školy, nejsou při sebehodnocení výsledků školy využívány.

Na základě využívání převážně operativních prvků řízení, s důrazem kladeným na efektivitu práce školy a v důsledku stylu vedení lidí dochází u některých členů pedagogického sboru k pocitu nenaplnění sounáležitosti a má za následek pokles pozitivních výsledků v práci.

Česká školní inspekce hodnotí vedení a motivování pracovníků jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Na základě zpracovaného plánu školy je plánovitě prováděna vedením školy operativní kontrola výchovně vzdělávacího procesu a jeho podpůrných složek včetně kontroly provozu školy a jejího hospodaření. Vedení školy nepoužívá evaluační nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení. Výsledky kontrolní činnosti jsou analyzovány a projednávány s pracovníky a jsou okamžitě přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Vedení školy dokladovalo provádění rozsáhlé hospitační činnosti. Při hodnocení práce pedagogů se nevychází z konkrétních cílů stanovených plánem práce školy. Jsou hodnocena pozitiva a negativa ve směru výchovně vzdělávací činnosti a určovány konkrétní úkoly pro další období bez stanovení data následné kontroly. Zjištěné poznatky, se kterými jsou učitelé seznamováni na pedagogických radách, nejsou využívány pro rozvoj a zavádění metod začleňujících žáky do tvorby a spoluúčasti na vyučovacím procesu, pro vytváření návyků týmové práce učitelů se zaměřením na efektivní tvůrčí metody. Poznatků z hospitačních činností není také využíváno v práci předmětových komisí a metodických složek.

Kontrolní mechanismy v práci školy, v důsledku nezařazení prvků strategického řízení v řídicích procesech školy, nemají zásadní vliv na splnění plánu školy a změny v práci školy.

Česká školní inspekce hodnotí kontrolní mechanismy jako dobré.

Hodnocení kvality řízení

Na základě operativních činností vede řízení ZŠ Černovice k přirozené reprodukční strategii, která opomíjí aktivní spolurozhodování pedagogických pracovníků v plánovacích činnostech. Účinný organizační systém má pozitivní dopad na výchovně vzdělávací činnost. Kontrolní mechanismy, používané vedením školy, nemají zásadní vliv na změny stylu práce školy.

Česká školní inspekce hodnotí úroveň kvality řízení jako dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovně vzdělávací program školy

- Základní škola v právní subjektivitě realizuje výchovně vzdělávací program na základě vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č. j. 16 847/96-2 ze dne 30. 4. 1996 s platností od 1.9. 1996.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaný ŠÚ Pelhřimov ze dne 1. 9. 1998,
- vzdělávací program Základní škola schválený MŠMT ČR pod č. j. 16 847/96-2, ze dne 30. 4. 1996 s platností od 1.9. 1996.
- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a, středních škol, (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zpráva o hospodaření školy za rok 1998,
- celoroční struktura práce ZŠ,
- systém kontroly práce školy,
- školní řád ZŠ,
- hospitační záznamy vedení školy,
- kritéria hodnocení pracovníků školy,
- zaměření práce předmětových komisí školy,
- tematické časové plány učiva jednotlivých předmětů učebního plánu,
- záznamy o práci žáků v zájmových útvarech,
- přehled mimoškolních aktivit a přehled prezentace školy,
- rámcový systém péče pro žáky se speciálními vývojovými poruchami učení,
- odborné posudky individuálně integrovaných žáků, individuální vzdělávací programy žáků se speciálními vývojovými poruchami učení, ekonomická rozvaha na příspěvky pro integrované žáky, přehled pomůcek, záznamy o práci s integrovanými žáky,
- inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Základní škola plní schválený výchovně vzdělávací program na základě převážně transmisivního stylu výuky bez participačních vztahů směrem k pedagogům a žákům školy.

Kvalita vzdělávání na úplné základní škole je dobrá.

Česká školní inspekce kladně hodnotí systematickou spolupráci vedení školy se zřizovatelem při zabezpečování materiálně technických podmínek výuky, snahu o zařazování demokratických principů řízení a budování otevřených vztahů k rodičům.

Kvalita řízení základní školy je dobrá.

Zásadní pozitiva základní školy:

- průběh vzájemného působení učitelů a žáků během vyučovacího procesu,
- dělení tříd s vysokými počty žáků a s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na skupiny při výuce českého jazyka a matematiky,
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v době mimo vyučování a využívání výpočetní techniky při odstraňování jejich vad.

Zásadní negativa základní školy:

- nevypracování organizačního řádu školy s jasným vymezením kompetencí jednotlivým pracovníkům školy,
- systém a výběr volitelných předmětů učebního plánu neumožňující žákům možnost volby na základě jejich zájmu a individuálních vzdělávacích potřeb,
- nevyhovující stav žákovských lavic a židlí ve třídách.

Doporučení školní inspekce k další činnosti školy:

- ve spolupráci s pedagogy školy zpracovat krátkodobý plán práce školy tak, aby umožňoval efektivní řízení na základě dlouhodobé koncepce a poskytoval podklady pro vyhodnocování jednotlivých činností školy,
- při hodnocení práce pedagogických pracovníků zaměřit kontrolní činnost vedení školy na zařazování metod aktivizujících žáky, na metody rozvíjející samostatnost, tvořivost a rozvoj komunikativních schopností a dovedností,
- poznatky získané z kontrolní činnosti vedení školy využívat v práci předmětových komisí, a při organizování dalšího vzdělávání pedagogů,
- další vzdělávání pedagogů orientovat na rozšiřování odborné způsobilosti pro výuku cizích jazyků,
- péči o integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami realizovat v maximální míře v jednotlivých vyučovacích hodinách,
- poskytovat včas a úplně informace vedení dětské ozdravovny o potřebách materiálního zabezpečení výuky žáků dočasně evidovaných v seznamu žáků základní školy,
- v rámci demokratizace školy utvořit žakovskou samosprávu, která by byla respektovaným partnerem vedení školy,

- při činnostech ve vyučovacích hodinách začleňovat žáky do tvorby vyučovacího procesu na základě jejich osobnostních kompetencí, rozvíjet jejich komunikační schopnosti,
- při činnostech ve vyučovacích hodinách využívat diferencované úkoly na základě individuálních a intelektových schopností žáků,
- zabezpečit pro všechny předměty učebního plánu dostatečné množství učebnic,
- přijmout opatření k zajištění dostatečné kompenzace jednostranné zátěže žáků při vyučování a dostatečných odpočinkových možností během zkrácených přestávek pohybovými a relaxačními aktivitami,
- organizovat pitný režim žáků tak, aby ho mohli využívat v průběhu celého vyučovacího dne,
- zabezpečit vybavenost hygienických zařízení základními potřebami.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a podpisy všech členů inspekčního týmu

razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eduard Mašek	Mgr. Eduard Mašek
Členové týmu	Mgr. Ladislava Šouláková	Mgr. Ladislava Šouláková
	Mgr. Eva Bekeová	Mgr. Eva Bekeová
	Mgr. Marie Nováková	Mgr. Marie Nováková

V Jihlavě dne 1.června 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 6. 1999

razítko

Mgr. Milan Procházka
podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Upřesnění
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Plní, dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Neplní, nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	18. 6. 1999	112 228/99-11038
Zřizovatel	18. 6. 1999	112 229/99-11038

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.